

Bijlage 7 Overzicht activiteiten circulariteit en klimaatadaptatie

Provincie Gelderland

Definitief
woensdag 12 juni 2024

Bezoekadres: Markt 11, 6811 CG ARNHEM
Postadres: Postbus 9090, 6800 GX ARNHEM
Telefoon: (026) 3599480
E-mail: post@gelderland.nl
Website: www.gelderland.nl

 provincie
Gelderland

Inhoudsopgave

Overzicht activiteiten circulariteit en klimaatadaptatie.....	1
---	---

Overzicht activiteiten circulariteit en klimaatadaptatie

Circulariteit en klimaatadaptatie zijn bij al onze activiteiten een aandachtspunt. Bij de oordeelsvorming over de Begroting 2024 hebben wij u toegezegd om in de Jaarstukken 2023 een overzicht op te nemen van de activiteiten op het gebied van circulariteit en klimaatadaptatie voor zover deze niet in de betreffende thema's zijn verantwoord (23T78). Hieronder ziet u per thema, welke project, maatregelen en/of subsidies aan deze 2 thema's hebben bijgedragen.

Daarnaast ontvangt u op 7 mei 2024 onze Statenbrief Eindrapportage Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie (2021- 2023) en monitoringsrapporten Circulaire Economie Gelderland. Het eindrapport geeft een overzicht van de resultaten die we hebben bereikt met ons Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie.

Overzicht Projecten, Maatregelen en Subsidies Circulariteit en Klimaatadaptatie (die niet vermeld zijn in de hoofdtekst onder Circulariteit of Klimaatadaptatie)

Thema	Circulariteit	Klimaatadaptatie
Duurzaam		
Water	<p>1. Grond-, Weg- en Waterbouw (GWW).</p> <p>In de contacten met onze waterpartners (zoals met waterschappen en Vitens) vragen wij bij de voorbereiding en uitvoering van projecten aandacht voor circulariteit.</p>	<p>1. Regionale Waterprogramma.</p> <p>Klimaatadaptatie is onderdeel van de actielijn waterbeschikbaarheid in het Gelderse Regionale Waterprogramma 2021-2027</p> <p>2. Actieplan Klimaatadaptatie.</p> <p>Binnen dit programma wordt gewerkt aan concrete projecten om de provincie klimaatrobuster te maken (zie de paragraaf hierover in het hoofddocument)</p>
3 Natuur en cultuur		
Natuur (met name biodiversiteit)		<p>1. Biodiversiteit onder deel van Klimaatadaptatie projecten.</p> <p>Binnen het actieplan Klimaatadaptatie worden onder andere projecten in samenwerking met Natuur uitgewerkt binnen het onderwerp Groen in Stad en Dorp.</p>
Agrifood	<p>1. Circulaire Landbouw.</p> <p>In de landbouw wordt al vaak circulair gewerkt waarbij afvalstromen worden gezet voor onder andere bodemverbetering. Er zijn een aantal subsidies, waarmee de provincie dit nog verder stimuleert.</p>	<p>1. VLGG.</p> <p>Het grote programma waar veel projecten en gebiedsprocessen voor de transitie van de landbouw onder gaan vallen is Vitaal Landelijk Gebied Gelderland. Klimaatadaptatie met name in de vorm van Water en Bodem Surend wordt hierbij</p>

Thema	Circulariteit	Klimaatadaptatie
	<p>We zijn koploper op het gebied van de transitie naar meer plantaardige eiwitten. We hebben het Eiwit Cluster (The Protein Community) geïnitieerd dat zich heeft ontwikkeld tot een samenwerking van circa 150 bedrijven, waarvan ruim 50 uit Gelderland en Overijssel. We hebben op 27 bedrijven circulaire mestverwerking gestimuleerd, waardoor het kunstmestgebruik kan worden teruggedrongen. Op bijna 150 locaties in de zorg, horeca en bedrijfscatering hebben we met het programma Gelderland van Morgen bijgedragen aan een duurzamer menu-aanbod en voedselverspilling voorkomen.</p>	<p>meegenomen.</p>
Cultuur en erfgoed	<p>1. Project: Leerfabriek te Elden. Betreft restauratie, verduurzaming en herbestemming van voormalige steenfabriek Elden.</p> <p>2. Project: Canisius College te Nijmegen. Betreft restauratie, verduurzaming en herbestemming van het voormalige college.</p> <p>3. Project: Villa Nieuwstad te Zutphen. Betreft restauratie, verduurzaming en herbestemming van de voormalige pastorie.</p> <p>4. Project: Radio Kootwijk, Korte Golf Zendstation Gebouw D. Betreft de restauratie, verduurzaming en herbestemming gebouw.</p> <p>5. Project: KMAR-gebouw, Verbindelaarsweg 105 Ede. Betreft de restauratie, verduurzaming en herbestemmen van het KMAR-gebouw Mauritskazerne.</p> <p>6. Project: Koetshuis de Bockhorst, te Spankeren. Betreft de herbestemming en</p>	<p>1. Project: Grote Noordijk Wilp, tuin en park. Betreft de restauratie en vitalisatie van tuin en park.</p> <p>2. Project: landgoederenzone Baakse Beek. Betreft aanvullende erfgoedmaatregelen. klimaatambitie in deze landgoederenzone, met onder andere 't Medler en de Wildenborch</p> <p>3. Project: pilot gebiedsgerichte verduurzaming erfgoedrijk gebied Ellecom. Betreft een samenwerking met het programma Energietransitie, gemeente Rheden en bewoners van Ellecom (Ellecom Energie Neutraal). Met het pilotproject willen wij in de praktijk tot een aanpak komen die daadwerkelijk bijdraagt aan het versnellen van de verduurzaming van monumentaal erfgoed in Gelderland.</p>

Thema	Circulariteit	Klimaatadaptatie
	verduurzaming van het Koetshuis.	
Gezond, veilig, schoon en welvend		
<p>Wonen (inclusief SteenGoed Benutten)</p>	<p>1. Regeling Natuurlijk sneller bouwen.</p> <p>Betreft: een tenderregeling waarmee 8 Gelderse MKB-bedrijven hun productieproces hebben aangepast zodat sneller ten behoeve van conceptuele nieuwbouwwoningen geproduceerd wordt, terwijl er ook een sterke incentive is gegeven om circulair(der)/ met biobased materialen te produceren.</p> <p>2. Handreiking Circulaire Woonconcepten.</p> <p>Om opdrachtgevers te helpen bij de uitvraag van circulaire woonconcepten is er voor de opdrachtgevers gemeenten, corporaties en ontwikkelaars de online handreiking voor elk van deze opdrachtgevers geactualiseerd.</p> <p>3. Advies, kennisdeling, intervisie.</p> <p>De provincie ondersteunt vraaggericht corporaties en gemeenten op het onderwerp van circulair en conceptueel bouwen. Een voorbeeld hiervan staat in het Eindverslag 'Van ketens naar kringlopen, Uitvoeringsprogramma Circulaire economie 2021-2023'</p> <p>Voor bedrijven - in bijzonder die aan de tender Natuurlijk sneller bouwen hebben deelgenomen - is in het voorjaar van 2023 een intervisie- en inspiratiebijeenkomst gehouden over duurzaam/ circulair produceren.</p> <p>Voor de GMR hebben we een projectleider ingehuurd om circulair conceptueel bouwen met concrete projecten te versnellen.</p>	
<p>Gezonde en veilige leefomgeving (inclusief bodem en VTH-taken)</p>	<p>1. Project: RAAK Rivierwerken. Betreft: circulair dijken bouwen met gebiedseigen grond.</p> <p>2. Project: Circulair terreinbeheer.</p>	<p>1. Project: Klimaatkeren. Betreft: onderzoek naar koolstofopslag in de bodem.</p> <p>2. Project: LIFE CO2SAND.</p>

Thema	Circulariteit	Klimaatadaptatie
	<p>Betreft: het zo circulair mogelijk beheren van met name bedrijfsterreinen.</p> <p>3.Project: Grondstromencoördinatie.</p> <p>Betreft: het verbeteren van efficiëntie van grondstromen om hiermee onder andere de circulariteit te vergroten.</p>	<p>Betreft: onderzoek naar toevoegen van andere soorten grond om meer CO2 in de bodem te kunnen vastleggen.</p>
Economie en mobiliteit		
Werklocaties		<p>1. Fysieke maatregel: 'Toekomstbestendig en groen Apeldoorn'.</p> <p>(Apeldoorn) (subsidie)</p> <p>2. Fysieke maatregel: 'Herinrichting PvMGN'. (Overbetuwe) (subsidie)</p> <p>3. Fysieke maatregel: 'Werklandschap vd toekomst'.</p> <p>(Doetinchem) (subsidie)</p> <p>4. Fysieke maatregel: 'IPKW wordt groen'.</p> <p>(Arnhem) (subsidie)</p> <p>5. Fysieke maatregel: 'Groene Mars'.</p> <p>(Zutphen) (subsidie)</p> <p>6. Proces: 'Green Deal IJsseloord I'.</p> <p>(Arnhem) (subsidie)</p> <p>7. Proces: 'Vergroening Noviotech'.</p> <p>(Nijmegen) (subsidie)</p> <p>8. Proces: 'Groen & levendig Wijchen-Oost'.</p> <p>(Wijchen) (subsidie)</p> <p>9. Proces: 'Toekomstbestendig Hengelaar/Tatelaar'.</p>

Thema	Circulariteit	Klimaatadaptatie
		<p>(Zevenaar) (subsidie)</p> <p>10. Proces: ‘Green Deal TPN West’.</p> <p>(Nijmegen) (subsidie)</p> <p>11. Proces: ‘Vergroenen de Schalm’.</p> <p>(Overbetuwe) (subsidie)</p> <p>12. Proces: ‘Revitalisering BT Zeiving’.</p> <p>(West Betuwe) (subsidie)</p> <p>13. Proces: ‘Toekomstbestendig Bakenhof’. (Arnhem) (subsidie)</p>
<p>Beheer, onderhoud en verbetering infrastructuur én Gebruik infrastructuur</p>	<p>1. Trajectprogrammering en nieuwe wegenprojecten</p> <p>Bij mobiliteit wordt bij beheer, onderhoud, vernieuwing en aanleg in de trajectprogrammering en bij de nieuwe projecten circulariteit integraal meegenomen (zover budget dit toelaat).</p> <p>Zo is na een onderzoek naar hergebruik van bouwstoffen in asfaltdeklagen in 2023 besloten voor de niet kritische trajecten in ons wegennetwerk 30% hergebruik in de deklagen toe te gaan passen.</p> <p>Voorts is in 2023 door een studententeam van de HAN een proefmodel van het circulaire biobased geluidscherm (InfraWall) ontwikkeld en gerealiseerd. Deze wordt in 2024 doorontwikkeld tot een versie die op de Vale Waard langs de A348 wordt getest.</p>	<p>1. Trajectprogrammering en nieuwe wegenprojecten.</p> <p>Bij mobiliteit wordt bij beheer, onderhoud, vernieuwing en aanleg in de trajectprogrammering en bij de nieuwe projecten klimaatadaptatie integraal meegenomen (zover budget dit toelaat)</p>